

9.9.2022

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@govsec.fi
maahanmuutto-osasto.sm@govsec.fi

VN/16805/2022-SM-3

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Maahanmuuttoviraston automaattisen päätöksenteon oikaisuvaatimusta koskevaksi lainsäädännöksi

1. Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Maahanmuuttoviraston automaattisen päätöksenteon oikaisuvaatimusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Hakemusprosessin sujuvoittaminen ja nopeuttaminen ovat tärkeitä tavoitteita, jotta työperäisen maahanmuuton kasvavaan tarpeeseen pystytään vastaamaan. Hakemusten käsittelyn resurssivajeeseen prosessin automatisointi selkeissä tyyppitapauksissa tuo helpotusta ja edistää käsittelyaikojen lyhentymistä. Oikaisuvaatimuksen mahdollisuus on kuitenkin ehdottomasti oltava, jotta asianosainen voi saada automaattisessa menettelyssä ratkaistun asiansa vielä ihmisen arvioitavaksi tarvittaessa.

Oikaisuvaatimus soveltuu hyvin kyseessä olevaan asiaryhmään sen luonteen ja käytännön kannalta. Etukäteinen harkinta ja viranomaisten johdosta sen tarkka määrittely, mitkä asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että ne voidaan ratkaista automaattisesti, on erittäin olennaista.

Aiemmat kokemukset osa-automaatiosta tukevat automaattisen prosessin toimivuutta. Oikaisuvaatimuksen käyttöönotto Maahanmuuttoviraston automaattisesti ratkaisemissa asioissa toteuttaisi sekä hallintolain oikaisuvaatimussääntelyn tavoitteita jälkikäteisen oikeussuojan antamisesta tehokkaasti ja nopeasti, että tavoitetta asioiden nopean käsittelyn turvaamisesta Maahanmuuttovirastossa. Myöskään oikaisuvaatimuksen käyttöönotto ei näyttäisi edellyttävän suuria muutoksia tai kustannuksia täytäntöpanon osalta. Lisäksi resurssien tehokkaampi kohdentaminen toteutuisi ja parantaisi toiminnan tuloksellisuutta. Ja ennen kaikkea, oleskelulupien käsittelyaikojen nopeutuminen hyödyntää kansainvälisen työvoiman saatavuutta ja integroitumisen prosesseja. Mahdolliset kielteiset vaikutukset ovat varsin pienet verrattuna saavutettaviin hyötyihin.

2. Lakiehdotuksia koskevat kommentit

Työperusteisen maahanmuuton lisäämiseksi ja maahantulon sujuvoittamiseksi lakiehdotuksen laajuus on merkityksellinen. Automaattisen päätöksenteon tehostaminen ja käyttöönotto laajemmin Maahanmuuttovirastossa sekä siihen yhdistettynä oikaisuvaatimuksen käyttäminen ovat kokonaisuuden kannalta selkeitä parannuksia. Säännöskohtaiset perustelut ja lakiehdotukset ovat kannatettavia.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Sari Laitinen
verkostopäällikkö